

Słowem wstępu

Po raz kolejny mamy przyjemność zaprosić Państwa do lektury *Studia Scandinavica*, które w tym numerze rozpoczyna sekcja tematyczna poświęcona Lennartowi Hellsingowi. Obecny 2019 rok to jubileusz urodzin tego wybitnego szwedzkiego poety (*Hellsing-året*), którego znaczenie miało podkreślić zorganizowane 27 marca 2019 roku na Uniwersytecie Gdańskim naukowe seminarium „Hellsing 100 lat: interpretacje”. To właśnie relacja z tego wydarzenia wprowadza nas w tematykę Hellsingowską, którą rozwija interesujące badanie ankietowe, wykonane przez Svena-Görana Karlssona. Zostało ono zaprezentowane w sprawozdaniu zatytułowanym *Ordrolleri, lycka och bus – en undersökning om vad Lennart Hellsing har betytt för svenskarna*, w którym autor stara się określić autentyczną znajomość twórczości poety wśród współczesnych Szwedów. Dwa dalsze artykuły sekcji mają charakter stricte naukowy – prof. Björn Sundmark w *With Captain Hellsing at the Helm: Sailing the Seas of Nonsense in Sjörovarbok* poddaje dyskusji zjawisko nonsensu, a Agnieszka Stróżyk w *Kot trąbi w srebrny róg... O poezji Lennarta Hellsinga i ludowych źródłach jej muzyczności* skupia się na relacjach wierszy poety z poezją ludową oraz muzyką.

Kolejne artykuły wskazują na interdyscyplinarność badań skandynawistycznych – blok poświęcony badaniom literatury i jej przekładu obejmuje wykonane przez Katarzynę Maćkałę omówienie przedstawień Ibsenowskiego *Wroga ludu* w Polsce, a subtelności tłumaczeń poezji Wisławy Szymborskiej na język norweski prezentuje z perspektywy kultury Aleksandra Wilkus-Wyrwa. Tematy kulturoznawcze poruszają z kolei Emiliana Konopka, przypominająca artystyczną symbiozę małżeństwa Karin i Carla Larssonów oraz Sigrid Aksnes Stykkeset proponująca diachroniczne spojrzenie na bożonarodzeniowe tradycje w Norwegii.

Dalsze poszerzenie perspektyw badawczych – wychodzące poza język, literaturę i kulturę – zawiera sekcja „Debiuty naukowe”, w której znajdziecie Państwo artykuły również z zakresu polityki oraz medioznawstwa.

Przedostatnią sekcję tworzą recenzje książkowych nowości, będących kolejnym dowodem na dynamiczny rozwój dyskursu skandynawistycznego w Polsce. Omówienia dotyczą:

- monografii Dominiki Wiśniewskiej *Rynek prasy w rozwiniętym społeczeństwie obywatelskim na przykładzie Szwecji. Prasa wobec wyzwań epoki cyfrowej*, zawierającej między innymi analizę połączeń między organizacjami

branżowymi, wydawcami a instytucjami publicznymi, które współdziałają w procesie przestrzegania medialnego kodeksu etycznego i stoją na straży wolności słowa;

- monografii Mai Chacińskiej *W służbie ludu i inżynierii społecznej. Media publiczne w Danii, Norwegii i Szwecji w perspektywie historycznej i kulturowej* argumentującej, iż aktywni od lat 20. inżynierowie społeczni wywarli kluczowy wpływ na młode media, kształtując ich charakter edukacyjny, który z kolei zaważył na roli, jaką media publiczne odegrały w procesie tworzenia się państw opiekuńczych;
- pierwszego w Polsce leksykonu poświęconego ikonotekstowi, zatytułowanego *Książka obrazkowa. Leksykon*, tom 1, pod redakcją Małgorzaty Cackowskiej, Hanny Dymel-Trzebiatowskiej i Jerzego Szyłaka, zawierającego między innymi osiemnaście artykułów poświęconych autorom ze Szwecji, Norwegii i Finlandii (takim jak na przykład: Astrid Lindgren, Tove Jansson, Lennart Hellsing, Barbro Lindgren, Sven Nordqvist, Gunilla Bergström);
- zredagowanej przez Marię Sibińską i Hannę Dymel-Trzebiatowską antologii pt. *Dialogi o kulturze. Kultury dialogu* upamiętniającej jubileusz 70 urodzin gdańskiego skandynawisty prof. Hieronima Chojnackiego, w której artykuły mieszczące się w obszarach literaturoznawstwa, językoznawstwa, kulturoznawstwa i nauk społecznych nawiązują do zainteresowań Jubilata, a jednocześnie odzwierciedlają główne dyscypliny budujące obszarowość skandynawistyki.
- monografii Sylwii Izabeli Schab *Palimpsest polski. Reprezentacje Polski i Polaków w duńskich relacjach podróźniczych* analizującej cztery relacje z podróży do Polski, których autorzy – Georg Brandes, Else Moltke, Hilmar Wulff oraz Dea Trier Mørk – podróżują nie tylko w wymiarze geograficznym, ale przede wszystkim dyskursywnym;

Numer kończą relacje z interesujących i ważnych dla środowiska skandynawistycznego wydarzeń.

Życzymy inspirującej lektury.

Redakcja

Introduction

Once again we take great pleasure in inviting readers to look into *Studia Scandinavica*. This number begins with a thematic section devoted to Lennart Hellsing. The year 2019 marks the jubilee of this outstanding Swedish poet (*Hellsing-året*), whose importance was emphasized by the scholarly seminar “Hellsing 100 lat: interpretacje” (Hellsing – 100 Years: Interpretations), held on 27 March 2019 at the University of Gdańsk. It is a report from this event that leads us into the subject of Hellsing, which is developed by the interesting questionnaire-based research undertaken by Sven-Göran Karlsson. It is presented in the essay entitled *Ordtröleri, lycka och bus – en undersökning om vad Lennart Hellsing har betytt för svenskarna* (*Word Magic, Happiness and Playfulness – a Study of what Lennart Hellsing Has Meant to Swedish People*), in which the author attempts to establish the degree of real acquaintance with the poet’s work among contemporary Swedes. The two further essays in this section are scholarly ones: Professor Björn Sundmark’s *With Captain Hellsing at the Helm: Sailing the Seas of Nonsense in Sjørövarbok* discusses the phenomenon of nonsense verse; and Agnieszka Stróżyk in *Kot trąbi w srebrny róg... O poezji Lennarta Hellsinga i ludowych źródłach jej muzyczności* (*The Cat Blows in the Silver Horn... On Lennart Hellsing’s Poetry, and Its Folk-inspired Musicality*) concentrates on the relationship of Hellsing’s poetry with folk poetry and music.

The following articles point to the interdisciplinary nature of Scandinavian studies. A group of essays devoted to literary studies and to literary translation contains Katarzyna Maćkała’s discussion of productions of Ibsen’s *An Enemy of the People* in Poland, and an essay by Aleksandra Wilkus-Wyrwa focuses on the subtlety of Norwegian translations of Wisława Szymborska’s poetry from a cultural perspective. Topics from cultural studies are further examined by Emiliana Konopka in an essay that considers the artistic symbiosis of the marriage of Karin and Carl Larsson, while Aksnes Sykket offers a diachronic examination of Christmas traditions in Norway.

A further broadening of research perspectives – going beyond language, literature, and culture – appears in the section entitled “Debiuty naukowe” (“Scientific Debuts”), in which readers will find articles from the fields of politics and media studies.

The penultimate section is made up of reviews of new books, and offers further evidence of the dynamic development of Scandinavian studies in Poland. The reviews deal with:

- Dominika Wiśniewska's monograph *Rynek prasy w rozwiniętym społeczeństwie obywatelskim na przykładzie Szwecji. Prasa wobec wyzwań epoki cyfrowej (The Press Market in a Developed Civil Society with Sweden as Example: Challenges for the Press Market in a Digital Era)*, which contains, *inter alia*, an analysis of the connections between press organizations, publishers, and public institutions, which work together in the process of observing the media code of ethics and stand guard over freedom of expression;
- Maja Chacińska's monograph *W służbie ludu i inżynierii społecznej. Media publiczne w Danii, Norwegii i Szwecji w perspektywie historycznej i kulturowej (Serving the People and Social Engineering: Public Service Media in Denmark, Norway and Sweden from a Historical and Cultural Perspective)*, which argues that social engineers, who have been active since the 1920s, have exerted a key influence on new media, shaping their educational character, which, in turn, has weighed on the role that the public media have played in the process of creating the welfare state;
- the first dictionary devoted to *ikonotext* to be published in Poland, entitled *Książka obrazkowa. Leksykon*, volume 1 (*Picturebook: Lexicon 1*), edited by Małgorzata Cackowska, Hanna Dymel-Trzebiatowska, and Jerzy Szyłak, containing, *inter alia*, eighteen essays devoted to authors from Sweden, Norway, and Finland (including Astrid Lindgren, Tove Jansson, Lennart Hellsing, Barbro Lindgren, Sven Nordqvist, and Gunilla Bergström);
- the anthology edited by Maria Sibińska and Hanna Dymel-Trzebiatowska entitled *Dialogi o kulturze. Kultury dialogu (Dialogues on Culture. Cultures of Dialogue)*, celebrating the birthday anniversary of the Gdańsk Scandinavian studies specialist Professor Hieronim Chojnacki, in which the articles, dealing with topics from literary studies, linguistics, cultural studies, and social studies, address the interests of Professor Chojnacki, and, at the same time, reflect the main disciplines that go to make up the scope of Scandinavian studies.
- Sylwia Izabela Schab's monograph analyzing four accounts of journeys to Poland, the authors of which – Georg Brandes, Else Moltke, Hilmar Wulff, and Dea Trier Mørk – travel not just geographically, but, above all, discursively – *Palimpsest polski. Reprezentacje Polski i Polaków w duńskich relacjach podróżniczych (The Polish Palimpsest: Representations of Poland and Poles in Danish Travelogues)*;

The number concludes with an account of events of interest and importance for those involved in Scandinavian studies.

We wish our readers some inspiring reading.

The Editors